

Система соціального захисту в Україні у сучасних умовах постійно потребує до себе уваги з боку як держави, так і усього суспільства. Політичні і економічні зміни в нашій державі у останні роки призвели до сильного погіршення умов життя населення, а для деяких верств – навіть зубожіння. Тому потреба в ефективності роботи працівників системи соціального захисту населення сьогодні постає перед нами, як ніколи актуально. Але ефективна робота установ соціального захисту не можлива без висококваліфікованих працівників, які досконало володіють усіма необхідними професійними навиками та вміннями.

Шляхами вирішення проблемних питань є:

- вдосконалення інституційних засад соціального захисту;
- адаптація системи соціального захисту до потреб суб'єктів, які його потребують;
- перегляд фіскальної політики в частині впровадження змін в адмініструванні податків та зборів на користь соціально незахищених верств населення;
- впровадження програми адресної допомоги тощо.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

***Романченко В.М., студентка*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Забезпечення підприємства основними засобами є одним із факторів, які впливають на ефективність виробництва.

В бухгалтерському обліку основні засоби регулюються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». В податковому обліку після набрання чинності Розділу III «Податок на прибуток підприємств» Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (далі – Податковий кодекс) основні засоби обліковуються за новими правилами і регулюються ст. 144-149 Податкового кодексу.

Податковий облік основних засобів за новими правилами Податкового кодексу наближений до бухгалтерського обліку основних засобів.

* Науковий керівник – Рижикова Н.І., к.е.н., доцент

Аналогічно бухгалтерському обліку, основні засоби зараховуються на баланс за первісною вартістю. В свою чергу, первісна вартість основного засобу додатково (за їх наявності) може включати:

- суми, що сплачуються постачальникам та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
- реєстраційні збори, державне мито та інші аналогічні платежі;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням чи створенням основних засобів, але за умови, що вони не відшкодовуються;
- витрати на страхування ризиків доставки, транспортування, установлення, монтаж, налагодження основних засобів;
- фінансові витрати, які згідно з П(С)БО включаються до собівартості кваліфікаційних активів;
- інші витрати, що безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, придатного для використання із запланованою метою.

До придбання основних засобів в Податковому Кодексі прирівнюються:

- Внесення до статутного капіталу;
- Отримання основних засобів у фінансовий лізинг;
- Отримання в оренду основних засобів у складі цілісного майнового комплексу від державних органів приватизації або органів місцевого самоврядування;
- Отримання в господарське відання основних засобів, що не підлягають приватизації, за рішеннями центральних органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, у разі зарахування на баланс.

Якщо основний засіб включений до статутного капіталу підприємства, то його первісною вартістю визнається вартість, погоджена засновниками підприємства (не вище звичайної ціни).

Якщо основний засіб отримано в обмін, то його первісна вартість дорівнює вартості переданого об'єкта, яка амортизується, за вирахуванням сум накопиченої амортизації (не вище звичайної ціни об'єкта отриманого в обмін) (ст. 146.9-146.10 Податкового Кодексу).

В господарській діяльності підприємства виникають випадки необхідності перегляду строку корисного використання основного засобу.

Відповідно до п. 23 та п. 24 П(С)БО 7 нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта, який встановлюється підприємством при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс), і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації.

Строк корисного використання (експлуатації) – очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).

Відповідно до пп. 145.1.3 п. 145.1 ст. 145 ПКУ при визначенні строку корисного використання (експлуатації) слід враховувати:

- очікуване використання об'єкта підприємством з урахуванням його потужності або продуктивності;
- фізичний та моральний знос, що передбачається;
- правові або інші обмеження щодо строків використання об'єкта та інші фактори.

Таким чином у випадках суттєвих змін з об'єктом основних засобів, які впливають на визначення такого строку, виникає необхідність в його перегляді в бік збільшення чи зменшення. А саме: відповідно до п. 25 П(С)БО 7 строк корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів переглядається в разі зміни очікуваних економічних вигод від його використання.

Зміна строку використання основного засобу оформлюється наказом по підприємству.

Амортизація об'єкта основних засобів нараховується, виходячи з нового строку корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни строку корисного використання (крім виробничого методу нарахування амортизації).

Що стосується податкового обліку, то згідно зі ст. 145 «Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації» ПКУ порядок залишається тим же.

У технічні паспорти, інвентарні картки або інші реєстри аналітичного обліку відповідних об'єктів основних засобів заносяться дані про змінені техніко-економічні характеристики (вартість, потужність, площа тощо) в результаті їх поліпшення. (п. 31 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів», затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 р. № 561).

Згідно з пп. 145.1.4 п. 145.1 ст. 145 ПКУ амортизація основних засобів провадиться до досягнення залишкової вартості об'єктом його ліквідаційної вартості.

Відповідно до п. 4 П(С)БО 7 ліквідаційна вартість – сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

Об'єктом амортизації є первісна або переоцінена вартість основних засобів (крім вартості землі та незавершених капітальних інвестицій), зменшена на їхню ліквідаційну вартість.

Отже підприємству при зарахуванні активу (об'єкту основного засобу) на баланс, крім строку корисного використання такого основного засобу, необхідно також визначати ще і його ліквідаційну вартість (оформлюється наказом по підприємству при визнанні такого об'єкту активом).

Виведення з експлуатації супроводжується наказом керівника підприємства за результатами: ліквідації, продажу, консервації, конфіскації (примусового відчуження).

Якщо основний засіб виводиться з експлуатації для реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації, то амортизація об'єкта основного засобу призупиняється (пп. 145.1.2ПКУ).

У разі ліквідації основних засобів за рішенням платника податку або у разі, якщо з незалежних від платника податку обставин, основні засоби (їх частина) зруйновані, викрадені чи підлягають ліквідації, або платник податку змушений відмовитися від використання таких основних засобів внаслідок загрози чи неминучості їх заміни, руйнування або ліквідації, платник податку у звітному періоді, в якому виникають такі обставини, збільшує витрати на суму вартості, яка амортизується, за вирахуванням сум накопиченої амортизації окремого об'єкта основних засобів.

За умови продажу об'єкта ОЗ сума перевищення доходів від продажу над балансовою вартістю окремих об'єктів ОЗ та нематеріальних активів включається до доходів, а сума перевищення балансової вартості над доходами від такого продажу включається до витрат. У разі ліквідації ОЗ у звітному періоді збільшуємо витрати на суму залишкової вартості ОЗ.